

Česko podá žalobu na Polsko kvůli dolu Turów. Bude chtít i zastavení těžby

23. 02. 2021 10:11

Na návrh Ministerstva zahraničních věcí (MZV) a Ministerstva životního prostředí Česko podá žalobu na Polsko v souvislosti s rozšiřováním těžby hnědohelného dolu Turów. Na svém jednání to 22. února 2021 schválila vláda ČR. Důvodem je hlavně negativní dopad těžby na hraniční regiony Hrádecko a Frýdlantsko, kde českým občanům mimo jiné ubývá spodní voda. Žalobu MZV podá na přelomu února a března.

„Podání žaloby jsme dlouhodobě podporovali. Prodloužení těžby o šest let bylo z pohledu evropského práva a jeho legislativních postupů Polskem bezesporu porušeno,“ uvedl k informaci o podání žaloby hejtman Martin Půta.

Nedávno Liberecký kraj také obdržel výsledky měření České geologické služby z oblasti Hrádecka a Frýdlantska. Potvrzovaly negativní dopady těžby v dole na vodní zdroje v oblasti Hrádecka, v oblasti Frýdlantska se projevuje také celosvětová klimatická změna.

„Požadujeme po českém i polském státě vytvoření mezinárodní pracovní komise, která by se scházela alespoň jednou za rok a řešila vývoj situace v oblasti kolem dolu Turów. Požadujeme, aby vyhodnocovala všechna dlouhodobá měření hluku, poklesu terénu, prašnosti a úbytku podzemní vody,“ uvedl radní Libereckého kraje pro životní prostředí Václav Židek.

„Ze zprávy České geologické služby jasně vyplývá, že většina našich tvrzení o vlivu těžby v polském hnědohelném dole Turów se potvrdila. Co se týče zdrojů pitné vody v obci Uhelná, tam je dopad vlivu polského dolu prokazatelný,“ doplnil Půta.

Liberecký kraj již nyní po investoru dolu žádá vybudování ochranného valu dělícího důl s českým územím. Val by měl být osázen vhodnou zelení a jeho účelem je zmírnění negativního působení stran hluku a prašnosti způsobeného těžbou.

„Dlouho jsem se snažil, abychom tento spor vyřešili bez soudních tahanic. Důležitý je pro nás výsledek, tedy pomoc desetitisícům Čechů v pohraničí. Těžba má na jejich životy negativní vliv každý

den a soud se může protahovat. Mezitím jim důl bude dál odvádět vodu a dál bude prach znečišťovat vzduch, který dýchají. Bohužel ani ve Varšavě před deseti dny nedopadla ta jednání podle našich představ. Proto žalobu podáme. Nicméně zároveň podáme také návrh na předběžné opatření. Pokud by mu soud vyhověl, těžba v Turówě by se musela do vynesení verdiktu zastavit," vysvětlil ministr zahraničí Tomáš Petříček.

„Žaloba směřuje především na porušení práv českých občanů. Ti se nemohli zúčastnit ani povolovacího řízení rozšiřování dolu, ani soudního přezkumu tohoto rozhodnutí. Polsko české straně také neposkytlo potřebné dokumenty týkající se těžby a nezohlednilo posouzení vlivů na životní prostředí,“ doplnil k obsahu žaloby náměstek ministra zahraničí Martin Smolek, který je zároveň vládním zmocněncem pro zastupování České republiky před Soudním dvorem EU.

Soudní dvůr se bude nejdříve zabývat návrhem na předběžné opatření, to by mohlo být vydáno v řádu několika týdnů. Spor může až do vynesení rozsudku ukončit dohoda obou stran.

K samotné žalobě dostane Polsko možnost se nejprve písemně vyjádřit, poté začne ústní část procesu. Následovat by mělo stanovisko generálního advokáta. Pokud Soudní dvůr přistoupí na český návrh projednat věc přednostně, rozsudek by mohl vynést zhruba za jeden rok.

„Mrzí mě, že žaloba musí přijít teď, když celá Evropa řeší, jak postupně utlumit těžbu uhlí kvůli změnám klimatu. V Turówě naopak řeší, jak ji rozšířit. Přitom i Polsko chce všechny uhelné doly uzavřít nejpozději v roce 2049. Necelé tři dekády dolování nestojí za to, aby lidé v okolí přišli o vodu a místo k žití. Podle mě bychom měli doly v Česku uzavřít už v roce 2033. Dávno nezajišťují někdejší prosperitu. Stálá práce s rozumným platem je v dotčených regionech možná i bez uhlí,“ dodal šéf české diplomacie.

Zdroj: s využitím tiskové zprávy Ministerstva zahraničních věcí ČR